

Uvoz vina iz trećih zemlja u Republiku Hrvatsku

Matanić, Mojca

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The Polytechnic of Rijeka / Veleučilište u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:125:951673>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-05**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Rijeka Digital Repository - DR PolyRi](#)

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Mojca Matanić

**UVOZ VINA IZ TREĆIH ZEMALJA U REPUBLIKU
HRVATSKU**
(završni rad)

Rijeka, 2019.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poljoprivredni odjel
Stručni studij vinarstvo

UVOZ VINA IZ TREĆIH ZEMALJA U REPUBLIKU

HRVATSKU

(završni rad)

MENTOR

dr. sc. Kristina Brščić

STUDENT

Mojca Matanić

MBS: 2420000023/15

Poreč, srpanj 2019.

Poljoprivredni odjelPoreč, 22. 3. 2019.

ZADATAK za završni rad

Pristupniku Moica Matanić MBS: 2420000023/15

Predmetu stručnog studija vinarstva, izdaje se zadatak završni rad – tema završnog rada pod nazivom:

„Uvoz vina iz trećih zemalja u Republiku Hrvatsku“

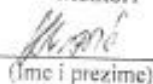
Sadržaj zadatka: U radu je potrebno opisati način uvoza vina iz trećih zemalja u Republiku Hrvatsku, od pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. U okviru navedenog potrebno je opisati procedure koje se koriste prilikom uvoza vina iz trećih zemalja te analizirati dostupne statističke podatke koji se odnose na uvoz vina u Hrvatsku. Vezano uz to potrebno je izvršiti sekundarno istraživanje pregledom dostupne literature, znanstvenih i stručnih radova u Hrvatskoj, te izvršiti analizu dostupnih statističkih podataka korištenjem osnovnih statističkih metoda. Zaključno je potrebno, temeljem analize, utvrditi koji su glavni razlozi uvoza vina iz trećih zemalja, koje su zemlje iz kojih se pretežno uvozi vino u Hrvatsku te kako to može utjecati na tržište vina u Hrvatskoj.

Preporuka: Za izradu rada potrebno je koristiti dostupne baze podataka Carinske uprave i Državnog zavoda za statistiku te ostale dostupne informacije vezane uz uvoz vina u Hrvatsku. Literatura je dostupna u okviru baze Hrvatska znanstvena bibliografija, te je potrebno koristiti podatke Carinske uprave, dostupne na njihovim web stranicama.

Rad obraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta u Rijeci.

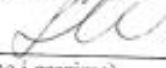
Zadano: 22. 3. 2019.Predati do: 15. 7. 2019.

Mentor:

(Ime i prezime)

Pročelnik odjela:

(Ime i prezime)

Zadatak primio dana: 25. 3. 2019.

(Ime i prezime studenta)

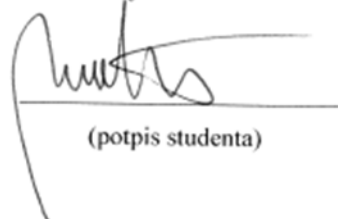
Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom Uvoz vina iz trećih zemlja u Republiku Hrvatsku izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentorice dr. sc. Kristine Bršćić.

Mojca Matanić

(potpis studenta)

SAŽETAK

Sadržaj rada s temom „Uvoz vina iz trećih zemalja u Republiku Hrvatsku“ uključuje istraživanje mogućnosti uvoza vina iz zemalja koje nisu članice Europske Unije. U radu su istraženi uvjeti za uvoz vina u Europsku Uniju te koje su moguće primjenjive stope carine i po kojim uvjetima. Također, u radu su analizirani statistički podatci o uvezenim količinama vina u Hrvatsku za razdoblje od 2014. – 2018. godine temeljem podataka kojima raspolaže Carinska uprava. Analizirani su statistički podatci za ukupno istraživano razdoblje po svakoj godini zasebno te svakoj zemlji zasebno. Detaljnije su analizirani podatci za zemlje iz kojih je Hrvatska najviše uvozila (Makedonija, Kosovo, Bosna i Hercegovina, Srbija i Crna Gora), za te zemlje analizirani su podaci uvoza vina prema boji vina i pakiranju vina i prosječnoj cijeni uvoza. Zaključno su navedeni rezultati koji su dobiveni analizom podataka te mogući problemi koji se mogu desiti zbog povećanog uvoza vina.

Ključne riječi: uvoz, vino, carinske stope, treće zemlje

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Metoda rada i izvori podataka	1
1.2. Cilj rada	1
2. OSOBITOSTI TRŽIŠTA VINA U HRVATSKOJ	2
3. UVOZ VINA U EUROPSKU UNIJU	5
3.1. Dokumentacija prilikom uvoza	7
4. PRIMJENJIVE STOPE CARINE PRILIKOM UVOZA	9
4.1. Primjena nepreferencijalne stope carine	10
4.2. Primjena preferencijalne stope carine	11
4.3. Primjena preferencijalnih carinskih kvota kod uvoza vina	14
4.3.1. Carinske kvote	15
4.3.2. Upravljanje carinskim kvotama	16
4.3.3. Carinske kvote za vino	17
5. REZULTATI ANALIZE PODATAKA O UVOZU VINA	21
5.1. Uvoz vina iz Makedonije	23
5.2. Uvoz vina iz Kosova	24
5.3. Uvoz vina iz Bosne i Hercegovine	25
5.4. Uvoz vina iz Srbije	27
5.5. Uvoz vina iz Crne Gore	28
6. ZAKLJUČAK	30
POPIS LITERATURE	32
POPIS TABLICA	33
POPIS GRAFIKONA	33
POPIS FOTOGRAFIJA	34

1. UVOD

Analiza na temu Uvoz vina u Hrvatsku interesantna je tema iz razloga što je Hrvatska zemlja koja je poznata po svojim kvalitetnim vinima i vinskim regijama, pa je interesantno analizirati stvarni podatak o uvozu vina.

Tema ovog rada je analizirati mogućnosti uvoza vina iz trećih zemalja u Hrvatsku, temeljem statističkih podataka o uvozu. Treće zemlje pretpostavljaju sve ostale zemlje koje nisu članice Europske Unije¹. U radu je detaljno analiziran način i uvjeti uvoza vina iz trećih zemalja u Hrvatsku. Analizirane su primjenjive stope carine te načini na koje je moguće koristiti preferencijalne (povlaštene) stope carine. U radu se navodi pregled carinskih kvota uz objašnjenje što su to carinske kvote te preferencijalne i nepreferencijalne stope carine te na koji način ih je moguće koristiti. Nadalje u rezultatima se daje pregled rezultata istraživanja u razdoblju od 2014. - 2018. godine iz trećih zemalja te zaključna razmatranja.

1.1. Metoda rada i izvori podataka

Za izradu ovog rada korišteni su statistički podatci o uvozu vina u Hrvatsku kojima raspolaže Carinska uprava. Za korištenje podataka Carinske uprave zatraženo je i dobiveno pisano odobrenje za korištenje. Statistički podaci grupirani su prema godinama, vrstama vina i pakiranju za sve treće zemlje, međutim, za potrebe izrade rada analizirani su podatci pet najznačajnijih uvoznika prema uvezenim količinama u razdoblju nakon ulaska Hrvatske u EU. Rezultati analize grupirani su na uvoz crnog ili bijelog vina u posudama obujma do 2 litre ili obujma većeg od 2 litre, jer drugačiji podatci nisu dostupni. Osim navedenog izvora podataka za izradu ovog rada koristila se stručna i znanstvena literatura iz područja marketinga vina i vanjske trgovine.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je analizirati uvoz vina iz trećih zemalja temeljem osnovnih statističkih pokazatelja uvezenih količina vina. Svrha rada je utvrditi postojeće trendove uvoza vina u

¹ U daljnjem tekstu EU

Hrvatsku prema ukupnim količinama iz trećih zemalja. Temeljem deskriptivne statistike utvrđene su količine uvezenog vina iz pojedinih zemalja te prosječne cijene uvezenih vina.

2. OSOBITOSTI TRŽIŠTA VINA U HRVATSKOJ

„Tržište je mjesto na kojem se susreću ponuda i potražnja“ (Meler, Horvat, 2018., 33.). Tržište vina u Hrvatskoj predstavlja veliki značaj našoj državi, iako na svjetskoj razini tržište vina u Hrvatskoj je među manjima. Vino kao proizvod predstavlja autohtoni proizvod kojim Hrvatska može biti prepoznatljiva i van svojih granica. Vino kao proizvod može se plasirati na različite načine, a budući da smo turistička zemlja može biti i suvenir. Potencijalni kupci vina u Hrvatskoj ne sastoje se samo od stanovnika Hrvatske već dio potencijalnih kupaca čine i turisti. Viski turizam ima sve veći značaj, te se zbog toga sve više vinarija usredotočuje i prilagođava potrebama turista. Mnoge vinarije preuredile su svoje prostore kako bi omogućile razne vinske ture i radionice o vinu. Određen broj turista dolazi u Hrvatsku upravo iz razloga da obiđu vinarije i kušaju lokalna vina.

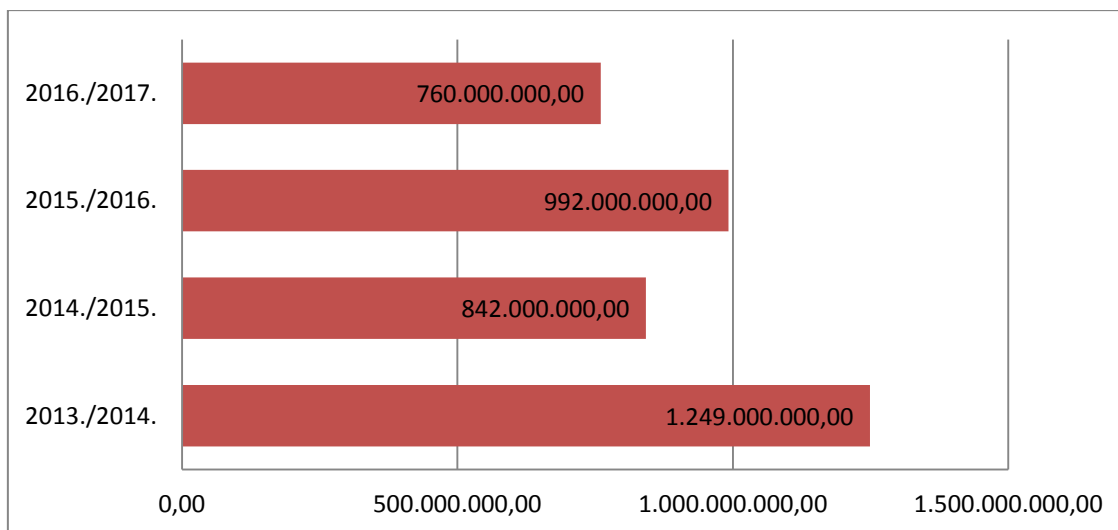
Ponuda vina u Hrvatskoj je velika, a potražnja za određenim vinom ovisi o više faktora, pri tome najutjecajniji čimbenik je prodajna cijena vina. Prema temeljnim zakonima potražnje i ponude, potražnju uvelike diktira upravo cijena. Na potražnju vina najviše utječu sljedeći čimbenici: „cijena i kvaliteta vina, potrebe potrošača vina i razina njihove saturiranosti, cijene konkurentnih vina, elastičnost potražnje i kupovne navike, razina kupovne moći, očekivana razina ponude i cijena vina u budućnosti, uloženi marketinški naponi ponuditelja, moda, snobizam, špekulativnost, demonstracijski učinak i sl.“ (Meler, Horvat, 2018., 35.).

Na hrvatskom tržištu osim domaćih vina, velika je ponuda i inozemnih vina. Vina iz uvoza iz određenih zemalja imaju znatno niže cijene od domaćih što stvara veliki pritisak na proizvođače da snize cijenu kako bi bili konkurentni. Sukladno podacima kojima raspolaže Carinska uprava u 2017. godini u Hrvatsku je uvezeno 18.037.531,51 litara vina, od toga 14.706.633,31 litara vina uvezeno je iz Makedonije po prosječnoj cijeni od 7,79 kn po litri vina.

Prema istraživanju Melera i Horvata (2018) u Hrvatskoj je trenutno znatno veća ponuda vina od potrošnje što stvara tržišnu neravnotežu. Da bi se potrošnja vina povećala potrebno je osmisliti nove kanale distribucije vina kao što su razne edukacije i promocije vina. Kao jedan od problema tržišta vina u Hrvatskoj je relativno visoka cijena koja ne odgovara njegovoj kvaliteti što je jedan od razloga uvoza vina iz trećih zemalja po puno prihvatljivijim cijenama.

Temeljem istraživanja o samodostatnosti Republike Hrvatske u proizvodnji grožđa i vina koju su proveli Grgić i sur. (2011.) navodi se da Republika Hrvatska nije samodostatna, neovisno o povoljnim prirodnim uvjetima za vinogradarstvo, iz razloga što se puno grožđa koje se kasnije prerađuje u vino uvozi, najviše iz Italije. Osim grožđa u Hrvatsku se uvoze velike količine vina. Kako se navodi u privremenom izvješću Bilance vina za 2017. godinu u vinogradarskoj godini 2016./2017. prosječna potrošnja po stanovniku u Hrvatskoj je bila oko 22 litre vina, dok stupanj samodostatnosti iznosi oko 75% (DSZ, 2017)..

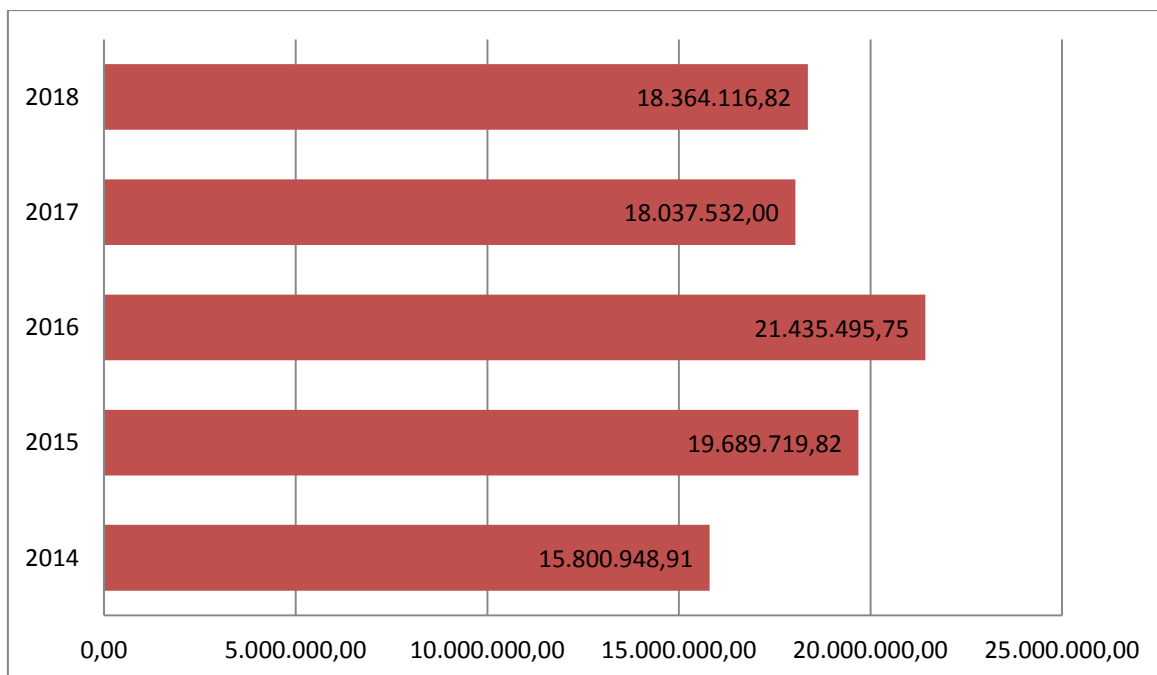
Grafikon 1: Proizvodnja vina u Hrvatskoj (u litrama)

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2019

U grafikonu 1. prikazane su proizvedene količine vine u Hrvatskoj po vinogradarskim godinama. Iz prikazanih podataka vidljivo je da se proizvodnja u vina u Hrvatskoj smanjuje sa godinama. Ukupno proizvedena količina vina u Hrvatskoj u posljednje četiri vinogradarske godine je 3.843.000.000,00 litara.

Grafikon 2:: Uvoz vina iz trećih zemalja u Hrvatsku (u litrama)

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 2. prikazana je količina uvezenog vina u Hrvatsku iz trećih zemalja po godinama. Ukupno uvezena količina vina iznosi 93.327.813,30 litara.

Da bi se postigla samodostatnost proizvodnje grožđa i vina u Republici Hrvatskoj potrebno je povećati proizvodnju grožđa, što je ujedno i jedan od glavnih ciljeva poljoprivredne politike.

3. UVOZ VINA U EUROPSKU UNIJU

Republika Hrvatska, kao zemlja članica EU, dužna je poštivati odredbe zakonskih akta koje je donijela Europska Komisija², a koji se odnose na uvoz vina. Detaljna pravila koja se odnose na uvoz robe iz trećih zemalja, te pravila koja se odnose na uvoz robe iz sektora vina propisana su sljedećim zakonskim aktima:

- Uredba EU br. 1308/2013,³ - definira uspostavljanje zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda među koje spada i vino. Člankom 90. propisano je da se određeni proizvodi iz sektora vina, a koji se uvoze u EU, primjenjuju odredbe o oznakama izvornosti, zemljopisnog podrijetla i označivanju vina kako je propisano te da proizvodi koji se uvoze moraju biti proizvedeni u skladu s enološkim postupcima koje je odobrila EU. Istim člankom propisano je da je uvoz proizvoda sektora vina uvjetovan prilaganjem certifikata i analitičkog izvješća koji su izdani od strane nadležnog tijela u zemlji iz koje se izvozi.
- Uredba EU br. 555/2008,⁴ - određuje detaljna pravila o zajedničkoj organizaciji tržišta vina u vezi s programima potpore, trgovinom s trećim zemljama, proizvodnim potencijalom te pravila o nadzoru u sektoru vina. Člancima 40. do 54. detaljno je objašnjeno sve što se odnosi na certifikate i izvješća o analizi proizvoda iz sektora vina pri uvozu istih iz trećih zemalja.
- Uredba EU br. 952/2013,⁵. Carinskim zakonikom Unije propisuju se opća pravila i postupci koji se odnose na svu robu koja se unosi na carinsko područje EU ili se iz carinskog područja EU iznosi.
- Uredba EU br. 2446/2015,⁶. Delegiranom Uredbom Komisije dopunjava se propisana su detaljna pravila provođenja pojedinih odredbi Carinskog zakonika Unije.

² U daljnjem tekstu EK

³ UREDBA (EU) br. 1308/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007

⁴ UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 555/2008 od 27. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 o zajedničkoj organizaciji tržišta vina u vezi s programima potpore, trgovinom s trećim zemljama, proizvodnim potencijalom i o nadzoru u sektoru vina

⁵ UREDBA (EU) br. 952/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije

⁶ DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije

- Uredba EU br. 2447/2015,⁷. Provedbenom Uredbom Komisije također su propisana detaljna pravila pojedinih odredbi Carinskog zakonika Unije.

Za potrebe uvoza vino je potrebno razvrstati u carinsku tarifu. Carinska tarifa je brojčana oznaka robe koju je potrebno utvrditi prilikom stavljanja robe u carinski postupak. Brojčana oznaka robe utvrđuje se pomoću carinske tarife u tiskanom izdanju koja se objavljuje svake godine temeljem Uredbe EU 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi koja se donosi za svaku kalendarsku godinu temeljem Uredbe. U carinskoj tarifi propisana su pravila utvrđivanja brojčane oznake robe te primjenjive stope davanja.

Glavna podjela razvrstavanja vina temeljem carinske tarife ovisna je tome u kojem se pakiranju vino nalazi, te postoje slijedeće mogućnosti:

220421 – vino u posudama obujma 2 litara ili manjeg,

220422 – vino u posudama obujma većeg od 2 l ali ne većeg od 10 litara i

220429 – ostalo (vino u posudama obujma većeg od 10 litara, vino u rinfuzi).

Daljnja podjela razvrstavanja je ovisna o vrsti vina, boji vina, njegovom postotku alkohola. Kao glavnu, podjela nameće se podjela vina ovisno u kojem pakovanju se nalazi.

⁷ PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije

3.1. Dokumentacija prilikom uvoza

Prilikom puštanja robe u slobodni promet u bilo kojoj zemlji članici EU potrebno je priložiti VI 1 dokument kako bi uvoz bio moguć. VI 1 dokument je dokument koji dokazuje da je vino koje se uvozi proizvedeno u skladu sa propisima.

Uredbom EU br. 1308/2013 točno je propisano kako i na koji način sva polja u VI 1 dokumentu moraju biti popunjena. Osim ispravno navedenih i popunjenih svih polja dokument mora biti izdan od nadležnih institucija zemlje izvoznice, te laboratorijska analiza mora biti obavljena od strane laboratorija koji je ovlašten za obavljanje takvih analiza. Svaka zemlja, koja nije članica EU, dužna je obavijestiti EU o ovlaštenim tijelima koja su nadležna za izdavanje tog dokumenta te laboratorije koji su ovlašteni za analizu vina. Popis svih ovlaštenih institucija iz trećih zemalja dostupan je na službenim stranicama EU⁸, kako je i navedeno u Uredbi .

Prilikom puštanja u slobodni promet vina vrlo je važno provjeriti valjanosti i vjerodostojnost VI 1 dokumenta, jer uvoz robe nije moguć ako je dokument neispravno popunjen ili ispravno popunjen, ali nije u izvorniku.

⁸ <https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/wine/lists/06.pdf>

Slika 1: Primjer VI 1 dokumenta

1. Izvoznik (ime i adresa):	TREĆA ZEMLJA KOJA IZDAJE DOKUMENT: VI 1 Serijski broj: DOKUMENT ZA UVOZ VINA, SOKA OD GROŽĐA ILI MOŠTA U EUROPSKU UNIJU	
2. Primalatelj (ime i adresa):	3. Carinski žig ⁽¹⁾ (Samo za službenu EU upotrebu)	
4. Prijevozno sredstvo i pojedinsti o prijevozu ⁽¹⁾	5. Mjesto istovara (ukoliko se razlikuje od 2)	
6. Opis proizvoda koji se uvozi	7. Količina u l/hl/kg ⁽²⁾	
	8. Broj boca	
9. CERTIFIKAT Gore opisani proizvod ⁽³⁾ ☐ je / ☐ nije namijenjen izravnoj ljudskoj potrošnji, je u skladu s definicijom ili kategorijama Europske unije za proizvode od grožđa i vina i proizveden je korištenjem enoloških postupaka koje je ⁽³⁾ ☐ preporučio i objavio OIV / ☐ odobrila Europska unija. Puno ime i adresa službenog tijela: _____ Mjesto i datum: _____ Potpis, ime i pozicija ovlaštene osobe: _____ Pečat: _____		
10. IZVJEŠĆE O ANALIZI (opis analitičkih parametara gore opisanog proizvoda) ZA MOŠT I SOK OD GROŽĐA – Gustoća: ZA VINO I MOŠT U VRENJU – Ukupni alkoholna jakost izražena kao % vol: _____ – Stvarna alkoholna jakost izražena kao % vol: _____ ZA SVE PROIZVODE – Ukupni suhi ekstrakt: _____ – Koncentracija sumpor-dioksida: – Ukupna kiselost: _____ – Sadržaj hlapljivih kiselina: _____ – Sadržaj limunske kiseline: Puno ime i adresa službenog tijela: _____ Mjesto i datum: _____ Potpis, ime i pozicija ovlaštene osobe: _____ Pečat: _____		

Izvor: Uredba EU broj 1308/2013

Od svih navedenih podataka važno je istaknuti polje 10 – izvješće o analizi koje nam govori koje kvalitete vino se uvozi i stavlja na tržište.

4. PRIMJENJIVE STOPE CARINE PRILIKOM UVOZA

Tek nakon zadovoljavanja uvjeta za uvoz mogu se razmatrati stope carine koje su primjenjive. Da bi vidjeli koja je stopa carine primjenjiva za određenu pošiljku bitno je utvrditi ispravno podrijetlo same robe. Prema pravilima podrijetla roba može imati preferencijalno ili nepreferencijalno podrijetlo.

„Nepreferencijalno podrijetlo predstavlja ekonomsku nacionalnost robe“ (Tuđen, 2013., 29) što znači da kada roba ima nepreferencijalno podrijetlo ne stječe povlašteni status u vidu smanjenje stopa carine već je takvo podrijetlo bitno zbog pravilne primjene ostalih trgovinskih mjera. Preferencijalnim podrijetlom stječe se povlašteni status za primjenu snižene ili nulte stope carine te su iz tog razloga pravila za sjecanje preferencijalnog podrijetla stroža.

Za uvoz vina iz trećih zemalja moguće je primijeniti nepreferencijalnu stopu carine ili preferencijalnu stopu carine, ovisno o zemlji podrijetla robe.

Sukladno carinskoj tarifi za 2019. godinu⁹ osnovna stopa carine za vino koje je u pakiranju u posudama obujma 2 litre ili manjega je 13,10 EUR/hl, a za vino koje je u pakiranju u posudama obujma većeg od 2 litre je 9,90 EUR/hl. Osnovna stopa carine, odnosno stopa carine za treće zemlje primjenjuje se ako nije moguće primijeniti preferencijalnu stopu carine. Preferencijalna stopa carine može se primijeniti ako je EU sklopila s trećom zemljom sporazum o povlaštenom aranžmanu. Preferencijalna stopa carine može se primijeniti samo uz prilaganje ispravnog dokaza o podrijetlu koji je detaljno propisan u sporazumu EU i određene zemlje na koju se preferencijal odnosi.

⁹ PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1602 od 11. listopada 2018. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi

4.1. Primjena nepreferencijalne stope carine

Za primjenu nepreferencijalne stope carine nije potrebno dokazivati podrijetlo robe, već se primjenjuje stopa carine neovisno o podrijetlu.

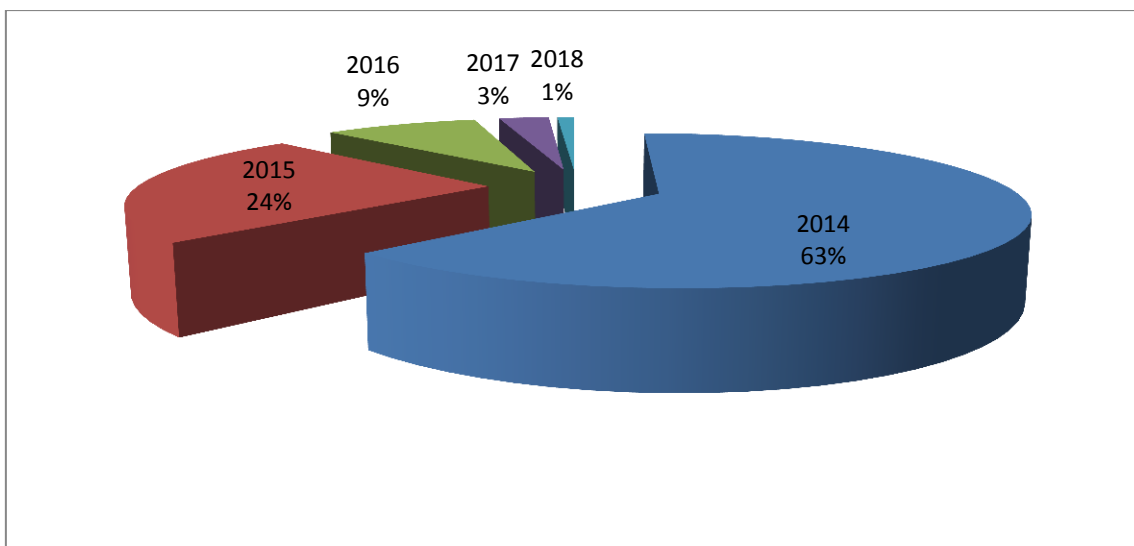
Za uvoz vina u EU moguće je primijeniti stopu carine za treće zemlje, te nepreferencijalnu carinsku kvotu. Nepreferencijalna carinska kvota nije vezana za podrijetlo robe te za primjenu nepreferencijalne carinske kvote, kao i za primjenu stope carine za treće zemlje, nije potrebno dokazati podrijetlo robe.

Nepreferencijalne stope carine primjenjujemo na uvoze iz zemalja koje nemaju sklopljen nikakav ugovor s EU o povlaštenim carinskim stopama, ili kada postoji ugovor, međutim, nije moguće dokazati podrijetlo robe.

Za uvoz vina bez korištenja preferencijala, sukladno carinskoj tarifi za 2019. godinu, primjenjive su sljedeće stope:

- Stopa carine za treće zemlje za vino koje je pakirano u posudama obujma do 2 litre – 13,1 EUR/hl
- Nepreferencijalna carinska kvota za vino koje je pakirano u posudama obujma do 2 litre – 10 EUR/hl
- Stopa carine za treće zemlje za vino koje je pakirano u posudama obujma većeg od 2 litre – 9,9 EUR/hl
- Nepreferencijalna carinska kvota za vino koje je pakirano u posudama obujma većeg od 2 litre – 8 EUR/hl

Grafikon 3: Uvoz vina iz trećih zemalja uz korištenje nepreferencijalne stope carine

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

Iz grafikona 3. možemo vidjeti da je od 2014. do 2018. godine u Hrvatsku uvezeno ukupno 2.444.256,78 litara vina na koje je plaćena carina, od čega je najviše uvezeno 2014. godine, 63% od ukupne uvezene količine odnosno 1.540.643,00 litara.

4.2. Primjena preferencijalne stope carine

Prilikom uvoza robe u EU moguće je primijeniti preferencijalnu stopu carine temeljem:

- Ugovora o slobodnoj trgovini koji je EU sklopila sa određenom zemljom,
- Autonomnih aranžmana - to je jednostrana povlastica koja EU daje određenoj robi iz slabije razvijenih trećih zemalja i
- u okviru Carinske unije.

Uvoz vina uz preferencijalnu stopu carine moguć je uz primjenu tarifnog preferencijala te preferencijalne carinske kvote. Tarifni preferencijal i preferencijalna carinska kvota su povlastice za primjenu snižene ili nulte stope carine uz predloženo propisanog dokaza o podrijetlu.

Tablica 1: Primjenjive preferencijalne stope carine iz trećih zemalja

Tarifni preferencijal – zemlja ili skupina zemalja	Stopa carine	Preferencijalna carinska kvota – zemlja ili skupina zemalja	Stopa carine
Andora	0 EUR / hl	Albanija	0 %
CARIFORUM (CARI)	0 %	Alžir	0 %
Čile	0 EUR / hl	Bosna i Hercegovina	0 %
Egipat	0 %	Crna Gora	0 %
Ekvador	0 %	Izrael	0 %
Fidži	0 %	Južna Afrika	0 %
Gana	0 %	Kosovo	0 %
Gruzija	0 %	Makedonija	0 %
GSP	0 %	Srbija	0 %
Island	0 %	Tunis	0 %
Japan	0 %		
Jordan	0 %		
Južna Koreja	0 %		
Kamerun	0 %		
Kanada	0 %		
Kolumbija	0 %		
Maroko	0 EUR / hl		
Meksiko	0 EUR / hl		
Moldavija	0 %		
OCT (Prekomorske zemlje i teritoriji) (LOMB)	0 EUR / hl		
Palestina	0 %		
Papua Nova Gvineja	0 %		
Peru	0 %		
SADC EPA	0 %		
Samoa	0 %		
Sporazumi o gospodarskom partnerstvu (EPA)	0 %		

Srednja Amerika	0 %		
Tunis	2,6 EUR / hl		
Turska	0 EUR / hl		
Ukrajina	0 %		
Zemlje Istočne i Južne Afrike	0 %		

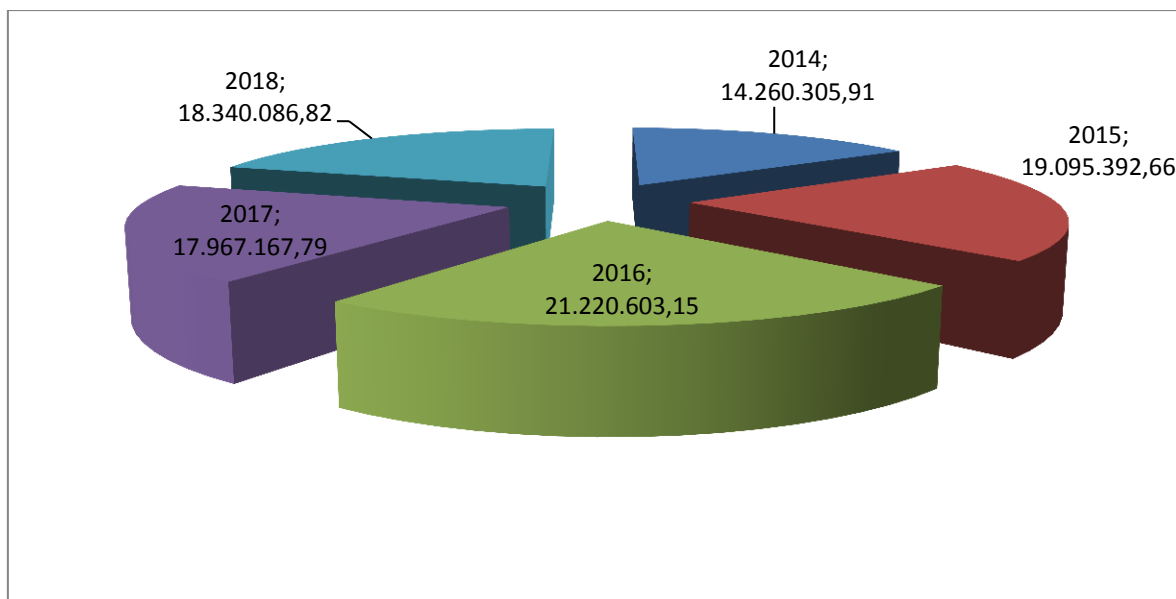
Izvor: <https://taric.carina.hr/> 6.6.2019.

Iz tablice 1. može se vidjeti da je s većinom zemlja ili skupinom zemalja s kojima je EU sklopila neku vrstu ugovora o slobodnoj trgovini stopa primjenjive carine 0 EUR / hl ili 0 %, osim za Tuins gdje je primjenjiva stopa carine unutar tarifnog preferencijala 2,6 EUR / hl, a unutar preferencijalne carinske kvote 0 %.

Za primjenu preferencijalnog aranžmana mora se dokazati stvarno podrijetlo robe. Stvarno podrijetlo robe vrlo je bitan podatak prilikom uvoza, jer je na podrijetlo robe vezana i stopa carine. Uredbom EU br. 952/2013, Carinskim zakonikom Unije, propisano je da se podrijetlo robe dokazuje dokazima o podrijetlu koji su navedeni na nekoj od slijedećih potvrda:

- potvrda o prometu robe EUR. 1,
- potvrda o prometu robe EUR-MED,
- obrazac EUR ,
- izjava na računu, izjava na računu EUR-MED i izjava na računu ovlaštenog izvoznika,
- FORM A,
- Izjava o podrijetlu - potvrda o GSP podrijetlu,
- potvrda o prometu robe A.TR,
- obrazac T2,
- Izjava dobavljača i dugoročna izjava dobavljača i
- Obrazac EXP 1

Grafikon 4: Uvoz vina iz trećih zemalja uz korištenje preferencijalne stope carine

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

Iz grafikona 4. možemo vidjeti da je od 2014. do 2018. godine u Hrvatsku uvezeno ukupno 90.883.556,33 litara vina uz primjenu preferencijalne stope carine, od čega je najviše uvezeno 2016. godine, 23 % od ukupne uvezene količine odnosno 21.220.603,15 litara.

4.3. Primjena preferencijalnih carinskih kvota kod uvoza vina

Prilikom uvoza vina u EU iz trećih zemalja moguća je primjena preferencijalnih carinskih kvota ako je za zemlju izvoznicu tako određeno nekim zakonskim aktom EU.

„Carinska kvota je svaka prethodno utvrđena vrijednost ili količina određene robe koja se može uvesti u zemlje članice Europske unije (EU) iz trećih zemalja po smanjenoj ili nultoj stopi uobičajenih carinskih davanja, tijekom određenog vremenskog razdoblja. Izvan te kvote roba se treba uvoziti uz plaćanje uobičajenih carinskih davanja“ (Matanić i Matijević, 2019., 5.).

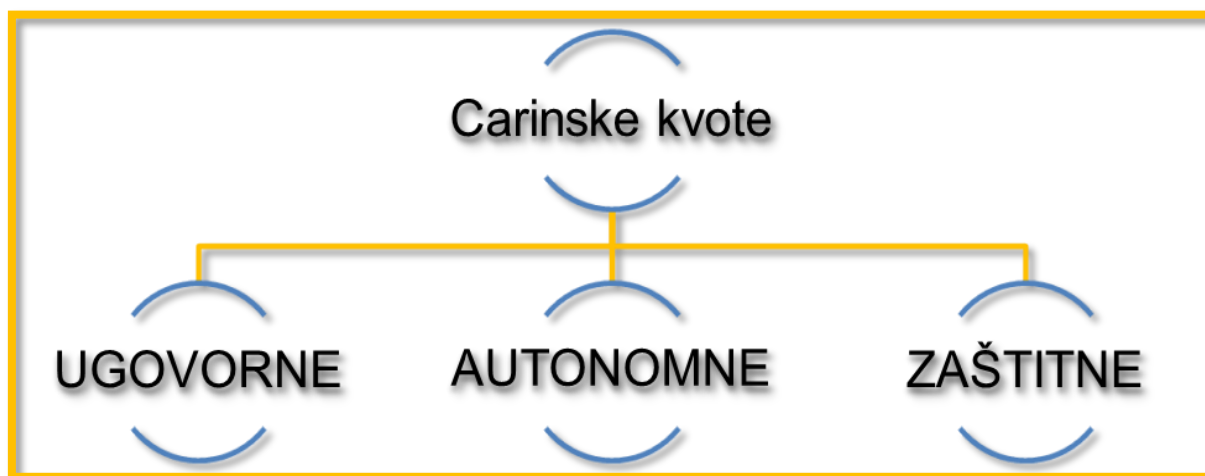
4.3.1. Carinske kvote

Carinskim zakonikom Unije propisano je da svaka carinska kvota ima svoj šesteroznamenasti identifikacijski broj koji započinje s brojevima 09xxxx, a njima se upravlja kronološki prema datuma prihvaćanja carinske deklaracije za puštanje robe u slobodan promet. Takav način postupanja jedinstven je u cijeloj EU, a naziva se *first-come first-served*¹⁰ kvote.

Carinske kvote otvaraju se temeljem nekog zakonskog akta kao što su Uredbe ili Odluke i pravila o postupanju s njima moraju poštivati sve zemlje članice EU.

Carinske kvote otvaraju se za određeno razdoblje i imaju određenu dostupnu količinu, kako je propisano zakonskim aktom, a dostupne količine dostupne su svim zemljama članicama.

Slika 2: Podjela carinskih kvota

Izvor: Carinski vjesnik, 2019, br. 4

Kako je prikazano na slici 3. carinske kvote mogu biti ugovorne, autonomne i zaštitne. Ugovorne carinske kvote su kvote koje su otvorene temeljem Ugovora o slobodnoj trgovini. Autonomne carinske kvote su kvote koje je EU donijela jednostrano za robu iz neke slabije razvijene zemlje i Zaštitne kvote koje su specifične kvote, jer one ne omogućavaju primjenu snižene ili nulte stope carine već oslobađaju od plaćanja zaštitnih mjera, a ne carina.

¹⁰ U daljnjem tekstu FCFS kvote

4.3.2. Upravljanje carinskim kvotama

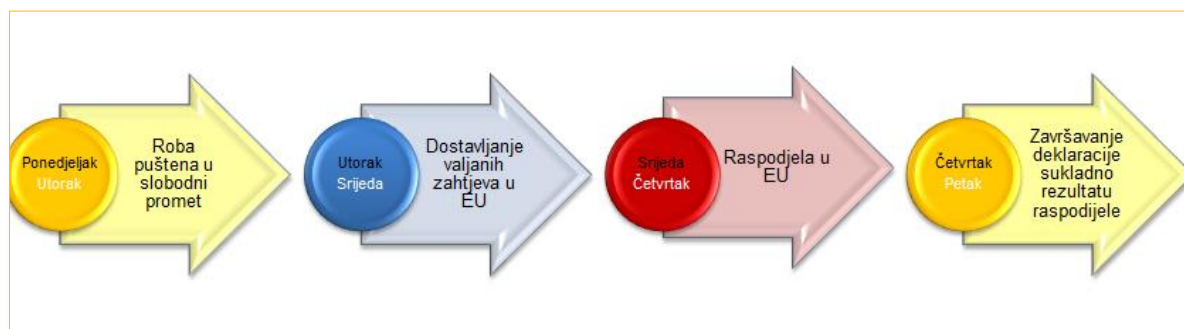
Za upravljanje carinskim kvota nadležna je EU, a svaka država članica ima ured koji se bavi zaprimanjem i obrađivanjem zahtjeva te potrebnim postupanjima po zahtjevima. U Hrvatskoj je Odjel za TARIC i kvote nadležan za upravljanje carinskim kvotama.

Postupanje po zahtjevima mora biti jednakoobrazno u svakoj državi članici, odnosno mora se postupati sukladno odredbama koje su propisane zakonodavstvom EU.

Carinskim kvotama upravlja se prema kronološkom datumu prihvaćanja carinske deklaracije, po sistemu FCFS, što bi u prijevodu značilo „tko prvi dođe, biva prvi poslužen“. Zahtjev za primjenu carinske kvote može se podnijeti u:

- redovnom postupku – deklaracijom za puštanje robe u slobodni promet
- naknadnom postupku – pisanim zahtjevom koji je propisan Pravilnikom o upravljanju carinskim kvotama (NN 34/2018).

Slika 3: Postupanje sa zahtjevima za carinske kvote

Izvor: Carinski vjesnik, 2019, br. 4

Na slici broj 4. prikazano je postupanje sa zahtjevima za carinske kvote te postupak kojim se postupa sa zahtjevima.

Nakon puštanja robe u slobodni promet, zahtjev za kvotu automatski dolazi u Odjel za TARIC kvote gdje se vrši provjera po svakom pristiglom zahtjevu. Dan nakon puštanja robe u slobodan promet svi valjani zahtjevi dostavljaju se u EU te dva radna dana nakon datuma prihvaćanja deklaracije za puštanje robe u slobodni promet vrši se raspodjela količina u EU.

Na raspodijeli u EU mogući su sljedeći rezultati raspodijele:

- 100%,
- PRO-RATA (djelomično) i
- 0%.

Rezultat raspodijele u EU ovisan je o dostupnim količinama zahtjeva kvote na dan raspodijele. Nakon iscrpljivanja carinskih kvota moguće je primijeniti tarifni preferencijal, ako je za određenu zemlju EU sklopila Ugovor o slobodnoj trgovini, a u većini slučajeva nakon iscrpljivanja carinskih kvota jedino što se može primijeniti je stopa carine za treće zemlje, što znači da kada se kvota iscrpi uglavnom više nema povlaštenih stopa carine već je potrebno platiti predviđenu stopu carine.

4.3.3. Carinske kvote za vino

Uvoz vina u EU omogućen je uz primjenu nepreferencijalne i preferencijalne stope carine. Unutar nepreferencijalnih stopa moguće je koristiti stopu carine za treće zemlje nepreferencijalne carinske kvote, a unutar preferencijalne stope carine moguće je koristiti tarifni preferencijal i preferencijalnu carinsku kvotu.

Kao primjer carinske kvote može se uzeti carinsku kvotu broj 091559 za vino podrijetlom iz Makedonije, u posudama obujma većeg od 2 litre. Detalje o carinskim kvotama moguće je vidjeti na nacionalnoj TARIC aplikaciji.

Slika 4: Pregled detalja carinske kvote broj 091559

Pregled detalja kvote			
Redni broj kvote	091559		
Datum početka	01.01.2019	Datum završetka	31.12.2019
Početna količina	35 900 000 l	Stvarna količina	35 900 000 l
Balans	18 957 729 l	Datum iscrpljenja	-
Blokirana od	-	Blokirana do	-
Suspendirana od	-	Suspendirana do	-
Kritičan datum	-	Zadnji datum uvoza u raspodjeli	05.06.2019
Pridružena uredba	Uredba R2597/01		
Povijest balansa		Povijest događaja	
Pridružene Taric oznake			
2204221000			
2204229300			
2204229411			
2204229421			
2204229431			
2204229441			
2204229451			
2204229500			
2204229611			
2204229621			
2204229631			
2204229641			
2204229651			
2204229700			
2204229811			
2204229821			
2204229831			
2204229841			

Izvor: <https://taric.carina.hr/> 6.6.2019.

Na slici 2. vidljivi su detalji carinske kvote kao što su razdoblje za koje se kvota odnosi, početna količina te trenutni balans carinske kvote rednog broja 091559. Carinska kvota 091559 otvorena je vino crno i bijelo u pakiranju iznad 2 litre podrijetlom iz Makedonije. Carinska kvota može se primjenjivati u razdoblju od 01.01.-31.12.2019., a dostupnost kvote na dan 6. 6. 2019. je 18.957.79,00 litara.

Za primjenu carinskih kvota za vino moguće je primijeniti sljedeće kvote:

Tablica 2: Popis primjenjivih carinskih kvota za uvoz vina

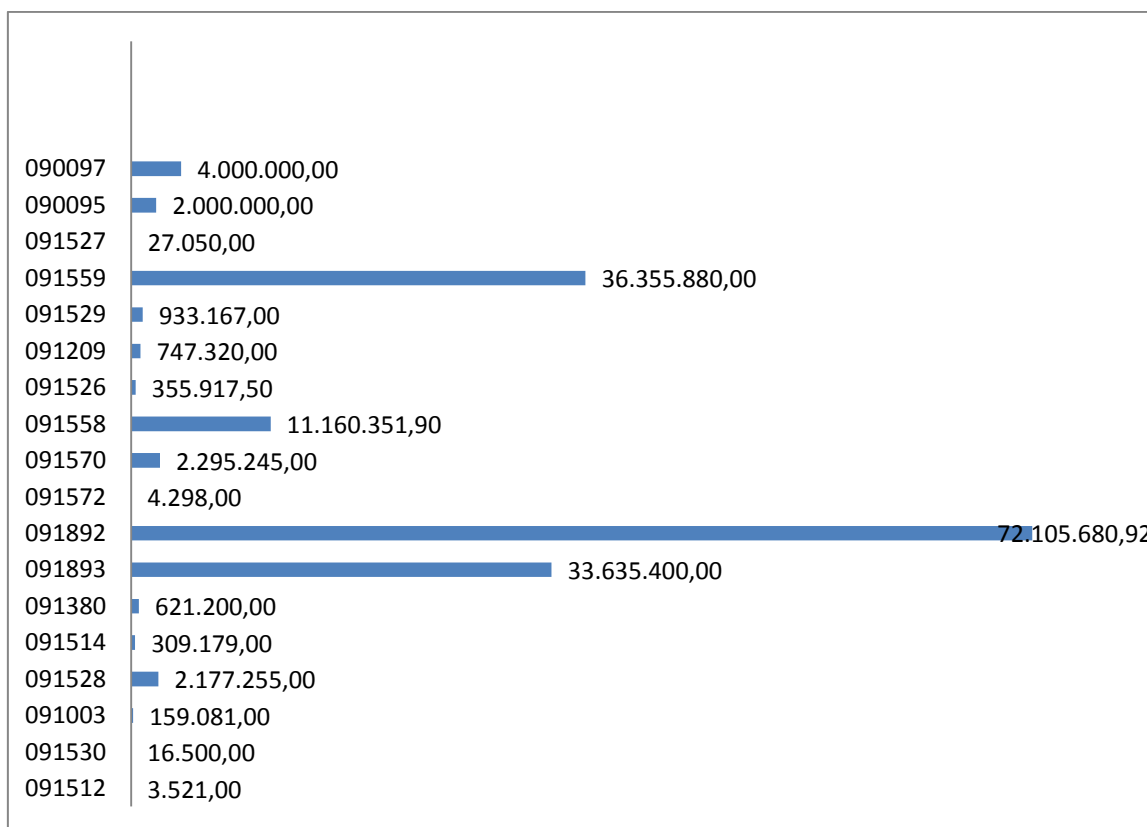
090097	nepreferencijalna carinska kvota za uvoz vina iz svih trećih zemalja u posudama obujma 2 litre ili manjeg
090095	nepreferencijalna carinska kvota za uvoz vina iz svih trećih zemalja u posudama obujma većeg od 2 litre
091512	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Albanije u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091513	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Albanije u posudama obujma većeg od 2 litre
091003	preferencijalna carinska kvota za vino podrijetlom iz Alžira u posudama obujma do 2 litre i iznad 2 litre
091528	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Bosne i Hercegovine u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091529	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Bosne i Hercegovine u posudama obujma većeg od 2 litre
091514	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Crne Gore u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091530	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Crne Gore u posudama obujma većeg od 2 litre
091380	preferencijalna carinska kvota za vino podrijetlom iz Izraela u posudama obujma do 2 litre i iznad 2 litre
091892	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Južne Afrike u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091893	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Južne Afrike u posudama obujma većeg od 2 litre
091572	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Kosova u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091570	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Kosova u posudama obujma većeg od 2 litre
091558	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Makedonije u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091559	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Makedonije u posudama obujma većeg od 2 litre
091526	preferencijalna carinska kvota za uvoz vina podrijetlom iz Srbije u posudama obujma 2 litre ili manjeg
091527	preferencijalna carinska kvote za uvoz vina podrijetlom iz Srbije u posudama obujma većeg od 2 litre
091209	preferencijalna carinska kvota za vino podrijetlom iz Tunisa u posudama obujma do 2 litre i iznad 2 litre

Izvor: <https://taric.carina.hr/> 6.6.2019.

U analiziranom razdoblju, od 2014. do 2018. godine, u Hrvatsku se po preferencijalnim carinskim kvotama uvezilo iz sljedećih zemalja: Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Kosovo, Srbija, Južna Afrika.

Najveće količina uvoza odnosila se na Makedoniju i to u ukupnom iznosu od 67.706.586,00 litara.

Grafikon 5: Uvezene količine u EU po kvotama u 2018. godini

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U EU je u 2018. godini uvezeno ukupno 166.907.046,319 litra vina po carinskim kvotama, u grafikonu broj 5. vidljivo je da je najviše uvoza bilo po carinskoj kvoti 091892, vino iz Južne Afrike, u ukupnom iznosu od 72.105.680.92 litara što čini 43% ukupnih uvezenih količina vina po carinskim kvotama. U Hrvatsku je u istom razdoblju uvezeno 16.138.475,82 litara vina po carinskim kvotama, što čini 9% ukupnog uvoza vina po carinskim kvotama u EU.

5. REZULTATI ANALIZE PODATAKA O UVOZU VINA

Za statističke podatke o uvozu vina iz trećih zemalja u Hrvatsku korišteni su podatci kojima raspolaže Carinska uprava. Analiza se odnosi na razdoblje nakon ulaska Hrvatske u EU od 2014. -2018. godine. Temeljem podataka kojima raspolaže Carinska uprava analiza podataka izvršena je po razvrstavanju robe, te su podatci grupirani prema sljedećim obilježjima:

- uvoz bijelog ili crnog vina
- pakiranje obujma do 2 litre ili iznad 2 litre
- prosječna cijena za svaku grupu zasebno.

Kao uvod u analizu obrađeni su ukupni podatci o uvozu grupirani po godini uvoza, po zemlji uvoza te po vrsti vina ovisno o pakovanju. Daljnjom analizom obrađeni su podatci za 5 zemalja iz kojih se najviše vina uvozilo.

Tablica 3: Uvoz vina iz trećih zemalja grupiran po zemlji izvoznici

ZEMLJA	Količina u litrama
Argentina	70.745,50
Australija	3.196,75
Bosna i Hercegovina	8.405.785,94
Švicarska	63,00
Čile	283.938,17
Libanon	0,75

Moldavija	335.187,25
Crna Gora	1.014.024,50
Makedonija	72.357.078,83
Norveška	0,75
Novi Zeland	4.962,00
Peru	21,75
Sint Maarten	2,00
Turska	452,00
Ukrajina	9,00
Sjedinjene Američke Države	16.957,02
Urugvaj	3.213,00
Kosovo	14.001.916,48
Srbija	1.108.348,68
Južna Afrika	59.685,93

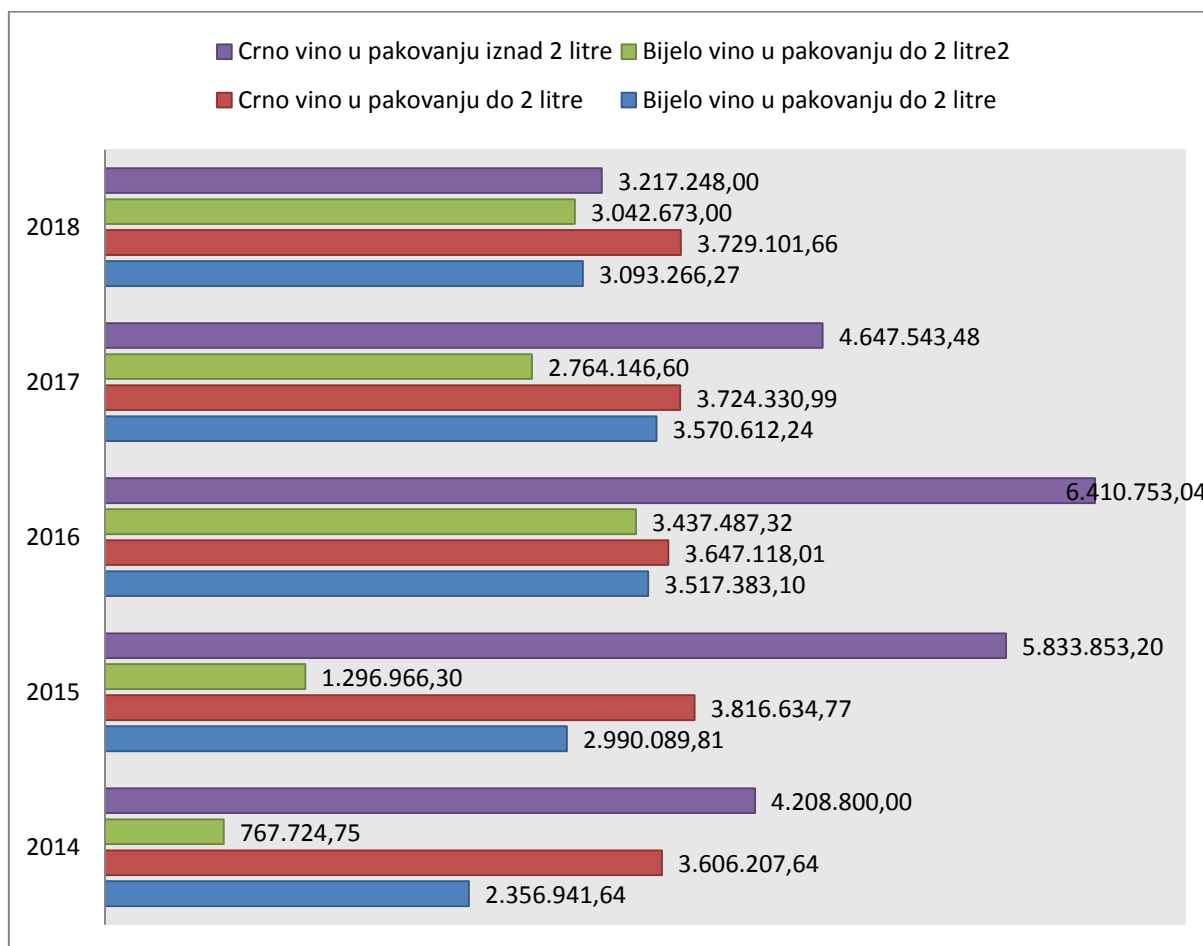
Izvor: <https://taric.carina.hr/> 6.6.2019.

U nastavku se navode posebno analize podataka o uvozu vina iz Makedonije, Kosova, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore. Prema podacima Carinske uprave ukupno je, iz navedenih zemalja, u 2018. godini uvezeno 93.327.813,30 litara vina u Republiku Hrvatsku, što čini 9% od ukupno uvoza vina u EU.

5.1. Uvoz vina iz Makedonije

U Hrvatsku je u analiziranom razdoblju najviše vina uvezeno iz Makedonije, ukupno 69.678.881,82 litara.

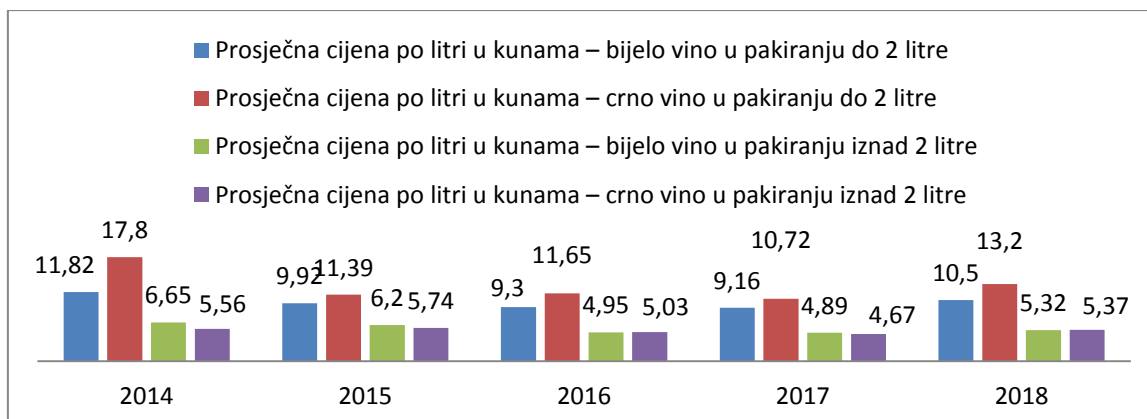
Grafikon 6: Uvoz vina u Hrvatsku iz Makedonije (u litrama)

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 6. možemo vidjeti da je najviše uvezeno crnog vina u pakiranju iznad 2 litre. Omjer uvoza crnog i bijelog vina za ukupno analizirano razdoblje je 61% crnog vina, a 39% bijelog vina.

Grafikon 7: Prosječna cijena uvezenog vina iz Makedonije

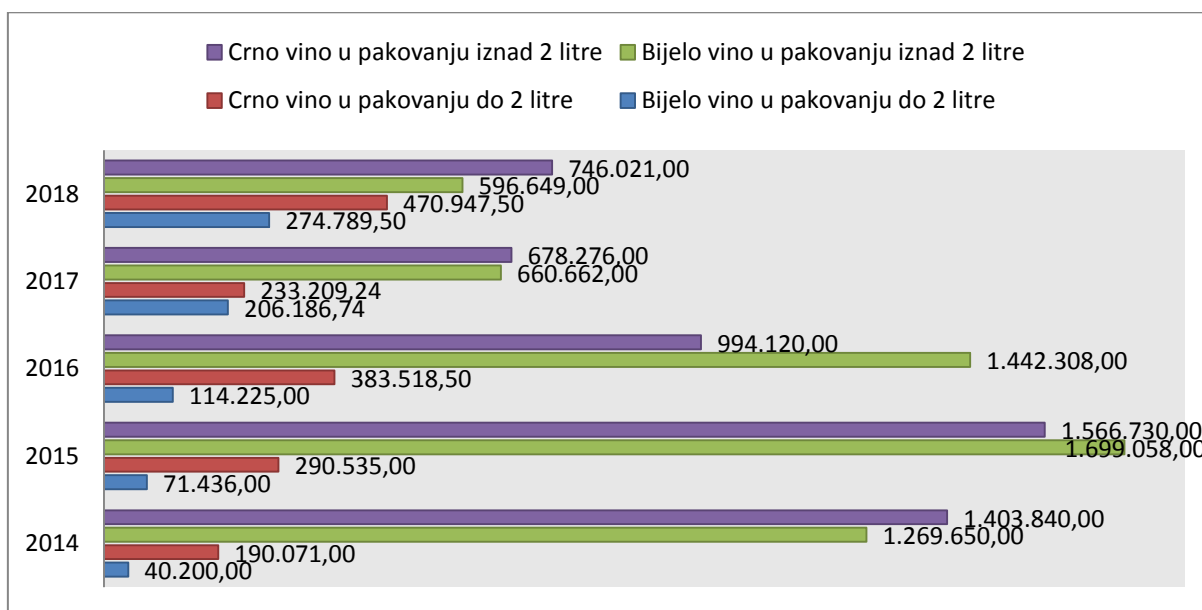
Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

Iz grafikona 7. vidimo da je prosječna cijena crnog vina u pakiranju iznad 2 litre 5,23 kune što je vrlo niska cijena. Ukupna prosječna cijena uvoza vina iz Makedonije je 8,49 kuna.

5.2. Uvoz vina iz Kosova

Druga po redu zemlja iz koje se najviše uvozi vino u Hrvatsku je Kosovo. Iz Kosova je u analiziranom razdoblju ukupno uvezeno 13.332.432,48 litara vina.

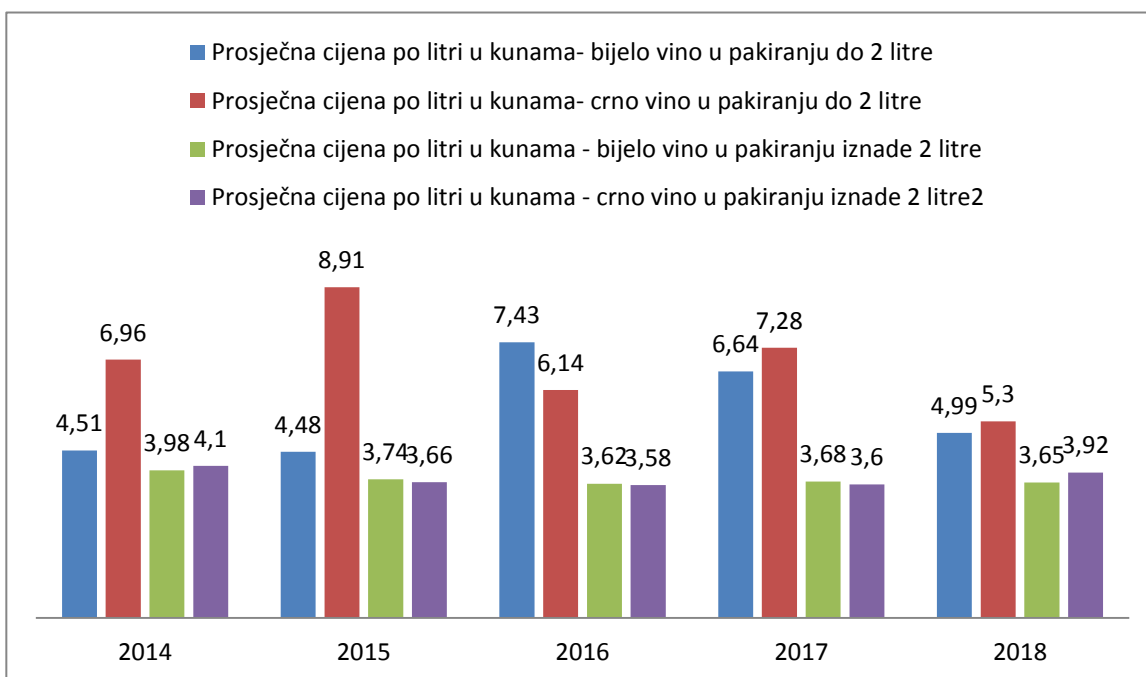
Grafikon 8: Uvoz vina u Hrvatsku iz Kosova (u litrama)

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 8. vidimo da se u analiziranom razdoblju podjednako se uvozilo bijelo i crno vino u pakiranju iznad 2 litre. Najviše uvoza vina iz Kosova bilo je 2015. godine u ukupnom iznosu od 3.627.759,00 litara. U analiziranom razdoblju uvoz vina iz Kosova se smanjuje, tako je u 2018. godini uvezeno ukupno 2.088.407,00 litara, što je značajno manje nego u 2015. godini.

Grafikon 9: Prosječna cijena uvezenog vina iz Kosova

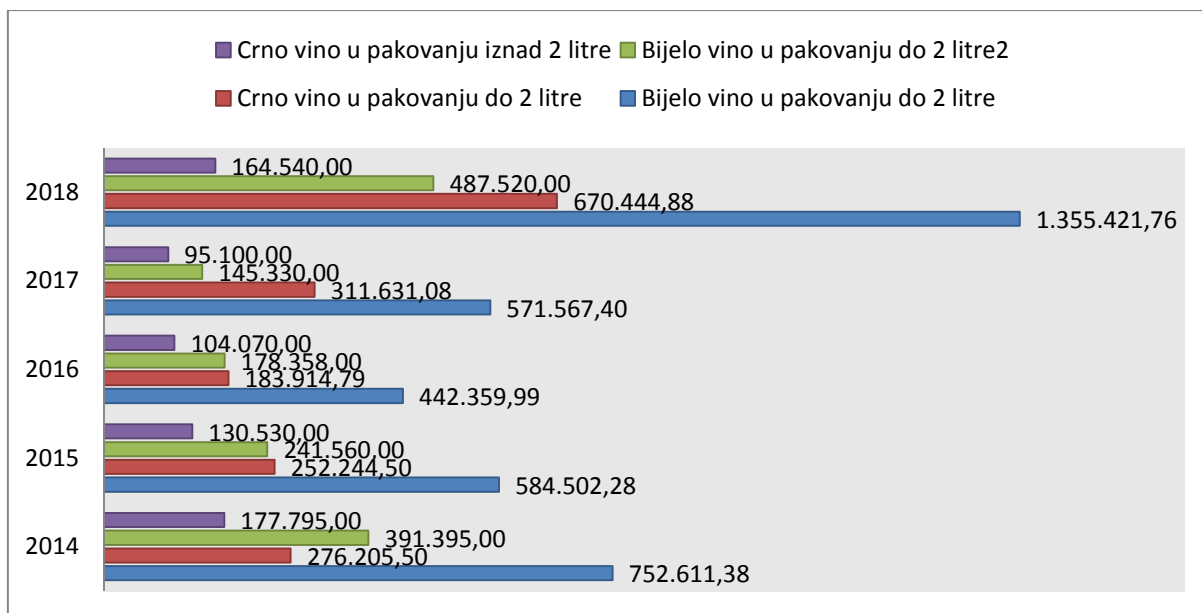
Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 9. vidljivo je da su prosječne cijene uvezenog vina jako niske, ukupna prosječna cijena uvezenog vina iz Kosova je 4,52 kune. Za vino u pakiranju iznad 2 litre prosječna cijena je 3,60 kn, a za vino u pakiranju do 2 litre prosječna cijena je 6,26 kuna.

5.3. Uvoz vina iz Bosne i Hercegovine

Na trećem mjestu po količini uvoza vina u Hrvatsku nalazi se Bosna i Hercegovina. Ukupno uvezena količina iz Bosne i Hercegovine iznosi 7.517.101,56 litara.

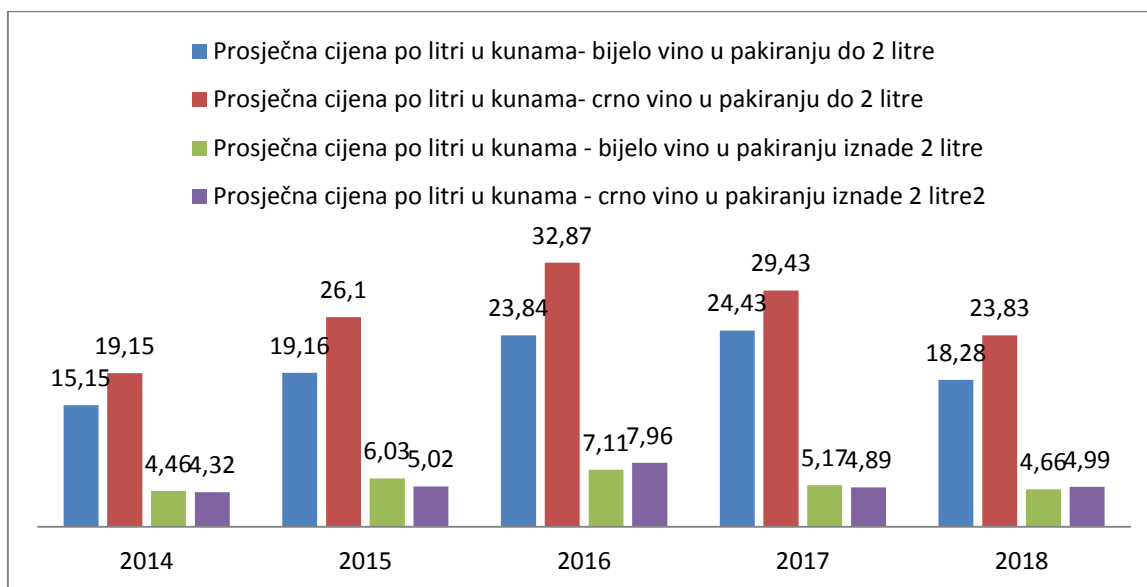
Grafikon 10: Uvoz vina u Hrvatsku iz Bosne i Hercegovine (u litrama)

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 10. možemo vidjeti da se iz Bosne i Hercegovine najviše uvozilo bijelo vino u pakiranju do 2 litre. Iz Bosne i Hercegovine više se uvozi bijelog nego crnog vina, omjer uvoza vina za ukupno analizirano razdoblje je 69% bijelog vina, a 39% crnog vina.

Grafikon 11: Prosječna cijena uvezenog vina iz Bosne i Hercegovine

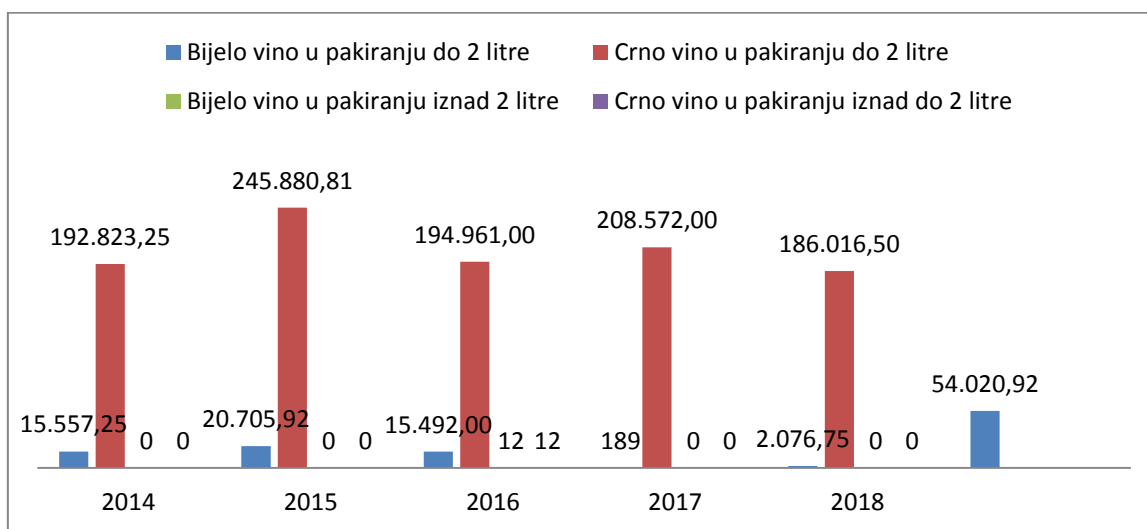
Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 11. prikazane su prosječne cijene uvezenog vina. Prosječna cijena uvoznog vina iz Bosne i Hercegovine je 20,82 kn, što je znatno veće nego uvozna cijena iz Makedonije ili Kosova.

5.4. Uvoz vina iz Srbije

Iz Srbije se u Hrvatsku uvezlo najviše crnog vina u ukupnoj količini od 1.028.265356 litara, dok se bijelog vina uvezlo 54.032,92 litara.

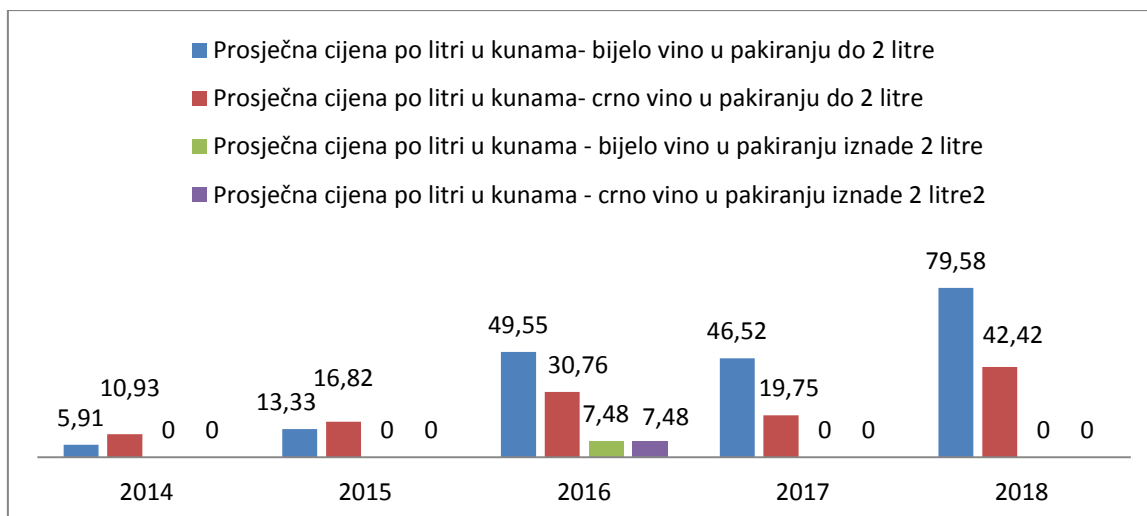
Grafikon 12: Uvoz vina u Hrvatsku iz Srbije (u litrama)

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 12. možemo vidjeti da se iz Srbije najviše uvozi crno vino u pakiranju do 2 litre, dok se vino u pakiranju iznad 2 litre uopće ne uvozi.

Grafikon 13: Prosječna cijena uvezenog vina iz Srbije

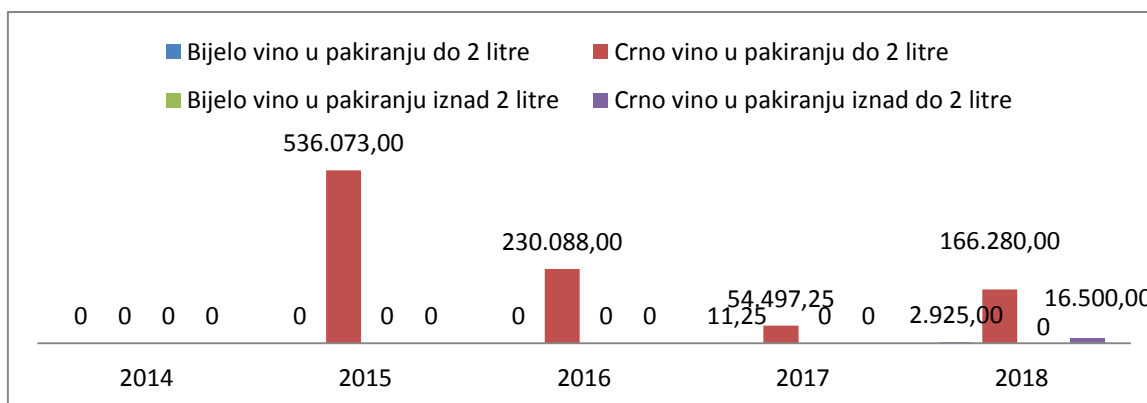
Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 13. pokazane su prosječne cijene uvezenog vina iz Srbije. Najviša cijena je za bijelo vino u pakiranju do 2 litre koja iznosi 50,15 kuna što je ujedno i najviša prosječna uvozna cijena od pet najvećih zemalja uvoznica u Hrvatsku. Ukupna prosječna cijena vina iz Srbije je 32,73 kune.

5.5. Uvoz vina iz Crne Gore

U Hrvatsku se iz Crne Gore u analiziranom razdoblju uvezlo ukupno 1.006.374,50 litara vina, od čega 986.938,25 crnog vina u pakiranju do 2 litre.

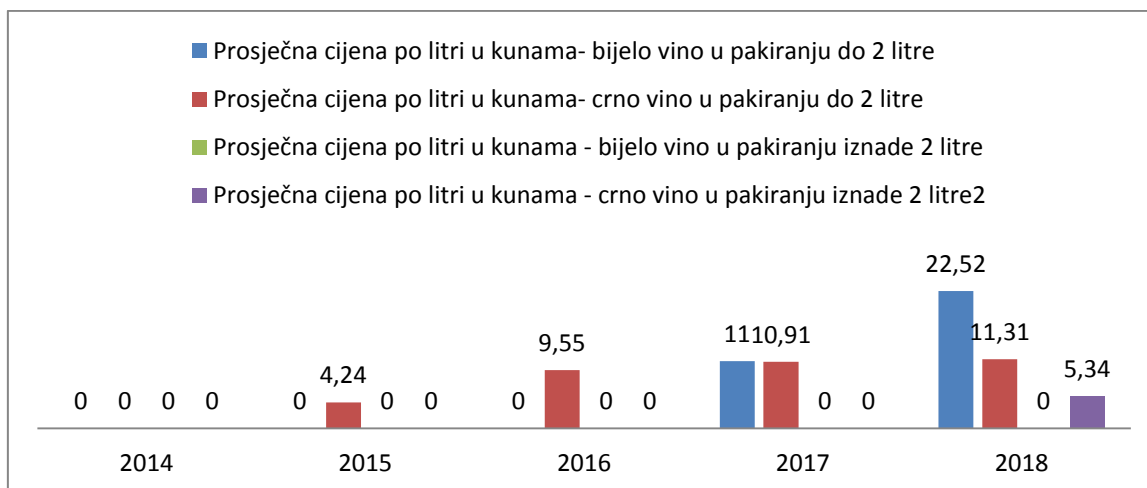
Grafikon 14: Uvoz vina u Hrvatsku iz Crne Gore (u litrama)

Izvor: Izrada autora prema statističkim podacima o uvozu Carinske uprave, 2019

U grafikonu 14. možemo vidjeti da se iz Crne Gore uglavnom uvozi crno vino u pakiranju do 2 litre. Bijelo vino gotovo se i ne uvozi, 99% uvezene količine je crno vino.

Grafikon 15: Prosječna cijena uvezenog vina iz Crne Gore

Izvor: Statistički podatci o uvozu Carinske uprave

U grafikonu 15. vidljivo je da je prosječna cijena crnog vina u pakiranju do 2 litre je 8,31 kn, a ukupna prosječna cijena za uvoz vina iz Crne Gore je 9,33 kune.

6. ZAKLJUČAK

U radu je analizirano je tržište vina u Hrvatskoj, s naglaskom na uvoza vina iz trećih zemalja u posljednjih četiri godine, nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Analizom podataka o uvezenim količinama vina u Hrvatsku utvrđeno je da je uvoz vina u Hrvatskoj znatno manji od ukupne proizvodnje vina u promatranim godinama. Potražnja za vinom uvelike ovisi i o cijeni i dostupnosti vina. Budući da je cijena vina u Hrvatskoj relativno visoka potražnja za vinom iz zemalja u okruženju je velika jer su vina dostupna po značajno nižim cijenama. Navedeno je potvrđeno i statističkim podacima carinske uprave iz kojih je vidljivo da se najveće količine uvezenih vina odnose na zemlje iz okruženja koje imaju znatno niže cijene vina od vina proizvedenih u Hrvatskoj. Najniža prosječna uvozna cijena vina je 4,52 kn za vino koje se uvozilo iz Kosova, a najviša uvozna prosječna cijena je 32,73 kn za vino koje se uvozilo iz Srbije. Makedonija kao zemlja iz koje uvozimo najveće količine vine, odnosno 74% ukupnih uvezenih količina, ima jako nisku cijenu vina i to je vjerojatno najvažniji razlog zbog kojeg se tolike količine uvoze. Prosječne cijene uvezenih vina vrlo su niske, najniža uvozna cijena bila je 3,58 kn iz Kosova u 2016. godini. Takve cijene uvoznog vina mogu uvelike utjecati na prodaju domaćih vina, jer su cijene domaćeg vina znatno skuplje od uvoznoga. Vino se uvozi iz trećih zemalja prvenstveno zbog niske cijene te zbog toga što su otvorene mnoge mogućnosti korištenja preferencijalnih carinskih stopa, što omogućava uvoz bez plaćanja carine. Uvoznici EU imaju mnoge mogućnosti za korištenje preferencijalne stope carine što im omogućava da konačna cijena uvezenog vina i dalje bude konkurentna naspram domaćih proizvođača.

Uvoz vina bez plaćanja carine koristi se najviše u okviru preferencijalnih carinskih kvota čija je aplikacija jednostavna. Primjena carinskih kvota vrlo je transparentna, te je dostupna za bilo kojeg uvoznika unutar EU. Svaka zemlja članica ima jednaka prava pristupa kvoti. Uvoz vina iz trećih zemalja velik je u cijeloj EU te je iz dostupnih podataka utvrđeno da se u 2018. godini u EU uvezlo uvezeno ukupno 166.907.046,319 litra vina po carinskim kvotama, čak 72.105.680,92 litara iz Južne Afrike. U odnosu na ukupni uvoz vina prošle godine po carinskim kvota u EU, Hrvatska je koristila 9 % ukupnih količina.

Republika Hrvatska je u analiziranom razdoblju znatno više vina proizvodila nego uvozila, međutim, proizvodnja vina u Republici Hrvatskoj svake je godine manja, dok su uvezene

količine gotovo jednake svake godine. Vино koje se uvozi iz trećih zemalja nije visokokvalitetno obzirom na uvozne cijene, te samim time ne može konkurirati visokokvalitetnim proizvođačima vina, no može konkurirati malim proizvođačima vina koji proizvode srednje kvalitetna vina.

POPIS LITERATURE

Knjige

1. Meler, M., Horvat, Đ., Marketing vina u teoriji i primjeni, Edukator, Zagreb, 2018.

Časopisi

1. Grgić, I., Gugić, J., Zrakić, M., Samodostatnost Republike Hrvatske u proizvodnji grožđa i vina, Agronomski glasnik, 2011., br. 3, str. 113-124.
2. Matanić, M., Matijević, N., Upravljanje First-come first served carinskim kvotama, Carinski vjesnik, 2019, br. 4, str. 5-21.
3. Tuđen, B., Pravila podrijetla robe: preferencijalni aranžmani EU, Carinski vjesnik, 2013, br. 2, str. 28-39.

Web stranice

1. <https://carina.gov.hr>
2. <https://ec.europa.eu/>
3. <https://taric.carina.hr/>
4. <https://www.dzs.hr/>
5. <http://www.oiv.int/>

Ostalo

1. DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije
2. Pravilnikom o upravljanju carinskim kvotama (NN 34/2018)
3. PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije
4. PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1602 od 11. listopada 2018. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi

5. UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 555/2008 od 27. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 o zajedničkoj organizaciji tržišta vina u vezi s programima potpore, trgovinom s trećim zemljama, proizvodnim potencijalom i o nadzoru u sektoru vina
6. UREDBA (EU) br. 952/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije
7. UREDBA (EU) br. 1308/2013 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007

POPIS TABLICA

1. Tablica 1: Primjenjive preferencijalne stope carine iz trećih zemalja
2. Tablica 2: Popis primjenjivih carinskih kvota za uvoz vina
3. Tablica 3: Uvoz vina iz trećih zemalja grupiran po zemlji izvoznici

POPIS GRAFIKONA

1. Grafikon 1: Proizvodnja vina u Hrvatskoj (u litrama)³
2. Grafikon 2: Uvoz vina iz trećih zemalja u Hrvatsku (u litrama)⁴
3. Grafikon 3: Uvoz vina iz trećih zemalja uz korištenje nepreferencijalne stope carine
4. Grafikon 4: Uvoz vina iz trećih zemalja uz korištenje preferencijalne stope carine
5. Grafikon 5: Uvezene količine u EU po kvotama u 2018. godini
6. Grafikon 6: Uvoz vina u Hrvatsku iz Makedonije (u litrama)
7. Grafikon 7: Prosječna cijena uvezenog vina iz Makedonije
8. Grafikon 8: Uvoz vina u Hrvatsku iz Kosova (u litrama)
9. Grafikon 9: Prosječna cijena uvezenog vina iz Kosova
10. Grafikon 10: Uvoz vina u Hrvatsku iz Bosne i Hercegovine (u litrama)
11. Grafikon 11: Prosječna cijena uvezenog vina iz Bosne i Hercegovine
12. Grafikon 12: Uvoz vina u Hrvatsku iz Srbije (u litrama)

13. Grafikon 13: Prosječna cijena uvezenog vina iz Srbije
14. Grafikon 14: Uvoz vina u Hrvatsku iz Crne Gore (u litrama)
15. Grafikon 15: Prosječna cijena uvezenog vina iz Crne Gore

POPIS FOTOGRAFIJA

1. Slika 1: Primjer VI 1 dokumenta
2. Slika 3: Podjela carinskih kvota
3. Slika 4: Postupanje sa zahtjevima za carinske kvote
4. Slika 2: Pregled detalja carinske kvote broj 091559